

Supplement til Beretningen om „Forsøg med et større Antal Rugsorter“.

Af Statskonsulent P. Nielsen.

Som Tillæg til foranstaaende Beretning tjene efterfølgende Meddelelser om de ved Forsøgene i 1894 indvundne Resultater, hvortil jeg i Tabel 34 har føjet en Oversigt, omfattende alle ved 5 Aars Forsøg (1890—94) paa lermuldede Jorder ved Tystofte, Askov og Lyngby avlede Afgrøder af de 6 almindelige Rugsorter, ligesom jeg i Tabel 35 har givet en lignende Oversigt over de ved 8 Aars Forsøg (1887—94) paa Markerne ved Tystofte avlede gjennemsnitlige Afgrøder af de samme 6 Rugsorter.

Ved Hjælp af disse 2 Tabeller vil man hurtig og let kunne faa et klart Overblik over de paa lermuldet Jord, indtil Slutningen af 1894 indvundne Resultater, hvorfor jeg meget maa tilraade Læserne at gjøre sig fortrolige med Tabel 34 og 36, til hvilke jeg senere skal knytte nogle Bemærkninger, efter først at have omtalt de i 1894 indvundne Resultater, hvorom der er givet en Del Oplysninger i Tabel 31—33.

Det vil maaske være overflødigt at minde om, at Rug-høsten i 1894, ligesom i det foregaaende Aar var mindre tilfredsstillende; og som det var i Almindelighed, saaledes ogsaa paa Forsøgsmarkerne. Rugafgrøderne saa før Høsten ret lovende ud, men foldede under Forventning, og Resultatet blev, at der af 14 Rugsorter, dyrkede paa 3 Marker, gjennemsnitlig avledes ca. 1000 Pd. Halm pr. Td. Ld. mere i 1894 end i det foregaaende Aar, men Kornudbyttet var paa en Ubetydelighed nær det samme for begge Aar, nemlig kun 12·1 Tdr. à 200 Pd. pr. Td. Ld.

Derimod var der i de samme Aar en betydelig Forskjel paa Afgrøderne af de enkelte Sorter; saaledes gav Zeelænder-Rugen paa samtlige Marker tilsammentagne en betydelig større Afgrøde end nogen anden Sort i 1893, medens samme Sort i

Tabel 31.

Middelafrøde af de 6 almindelige Rugsorter, avlede i 1894 paa Forsøgsmarkerne ved Tystofte, Askov og Lyngby.

Nr.	Sorter.	Tystofte.						Lyngby.			Askov.			Gjennemsnitlig.			
		Mark 4 A			Mark 6 A												Forholdstal for Kornudbytte.
		Antal Forsøgsstykker.	Pd. pr. Td. Land.		Antal Forsøgsstykker.	Pd. pr. Td. Land.		Antal Forsøgsstykker.	Pd. pr. Td. Land.		Antal Forsøgsstykker.	Pd. pr. Td. Land.		Antal Forsøgsstykker.	Pd. pr. Td. Land.		
			Halm og Avner.	Korn.		Halm og Avner.	Korn.		Halm og Avner.	Korn.		Halm og Avner.	Korn.		Halm og Avner.	Korn.	
1	Bretagne-Rug . . .	6	7287	3107	8	6008	2877	6	7521	2829	13	5008	2146	(33)	6455	2749	100
2	Besteh. Kæmpe-R	7	7240	2827	10	5398	2557	9	7653	2681	7	5241	2221	(33)	6383	2572	94
3	Zeelænder-Rug . .	10	6741	2806	11	5381	2555	15	7508	2732	7	4796	2099	(43)	6107	2548	93
4	Campine-Rug . . .	9	6952	2854	9	5329	2610	9	7436	2608	4	4874	2060	(31)	6148	2533	92
5	Provsti-Rug	7	7054	2851	11	5525	2470	12	7442	2550	7	5005	2089	(37)	6257	2490	91
6	Schlanstedter-Rug	10	7077	2725	5	5938	2562	9	8058	2433	4	5056	1840	(28)	6532	2403	88
1—6	Gjennemsnitlig . .	(49)	7059	2862	(54)	5596	2605	(60)	7603	2647	(42)	4997	2076	(205)	6314	2548	93

Tabel 32.

Middelafrøder af 14 Rugsorter, avlede i 1894 paa Markerne ved
Forsøg (1893—94) med de samme

Nr.	Sorter.	1. Tystofte, 4 A, 1894.				2. Tystofte, 6 A 1894			
		Antal Forsøgstkt.	Afrøde pr. Td. Land.			Antal Forsøgstkt.	Afrøde pr. Td. Land.		
			Halm og Avner. Pd.	Korn. Pd.	Tdr. å 200 Pd.		Halm og Avner. Pd.	Korn. Pd.	Tdr. å 200 Pd.
1	Zeelænder-Rug	10	6741	2806	14.0	11	5381	2555	12.8
2	Bretagne-Rug	6	7287	3107	15.5	8	6003	2877	14.4
3	Nordslesv. Kæmpe-R.	2	6785	2865	14.3	1	6970	2930	14.7
4	Provsti-Rug	7	7054	2851	14.3	11	5525	2470	12.4
5	Campine-Rug	9	6952	2854	14.3	9	5329	2610	13.1
6	Bestehorns Kæmpe-R.	7	7240	2827	14.1	10	5398	2557	12.8
7	Petkuser-Rug	2	6905	2445	12.2	1	5410	2490	12.5
8	Schlanstedter-Rug . . .	10	7077	2725	13.6	5	5938	2562	12.8
9	Göttinger-Rug	2	7145	2455	12.3	1	5790	2410	12.1
10	Kalmar-Rug	4	6817	2508	12.5	1	5620	2580	12.9
11	Miros-Rug	2	6970	2455	12.3	1	5790	2410	12.1
12	Sagnitzer-Rug	2	6615	2285	11.4	1	5620	2380	11.9
13	Oberwarthaer-Rug . . .	2	6320	2030	10.2	1	6000	2200	11.0
14	Dansk Sand-Rug	2	6250	2550	12.8	1	5160	2340	11.7
1—14	Gjennemsnitlig	(67)	6868	2626	13.1	(61)	5710	2527	12.6

1894 har givet paafaldende smaa Afrøder, baade paa Markerne ved Tystofte, Askov og den nye Station ved Vester Hassing. Omvendt har Bretagne-Rugen som i 1893 for første Gang maatte nøjes med 4. Plads i Rækken, atter i 1894 hævdet Pladsen som Nr. 1.

Naar der, som i 1894 (se Tabel 31) mellem de gennemsnitlige Kornafgrøder af Zeelænder-Rug, Campine-Rug og Bestehorns-Rug kun er en Forskjel af 15 til 40 Pd. Korn pr. Td. Ld., kan det selvfølgelig let hænde, at tilfældige Faktorer kan bringe en Sort en Plads op eller ned i Rækken,

Tystofte, Askov og Lyngby, samt Gjennemsnitstal for 2 Aars Sorter paa ovennævnte Marker.

3. Askov 1894.				4. Lyngby 1894.				1894. 1-4. Gjennemsnitlig Afgrøde pr. Td. Land.			1893-94. 1-4. Gjennemsnitlig.					
Antal Forsøgsstr.	Afgørde pr. Td. Land.			Antal Forsøgsstr.	Afgørde pr. Td. Land.			Halm og Avner.	Korn.	Tdr. å 200 Pd.	Antal Forsøgsstr.	Afgørde pr. Td. Land.			Korn pCt.	Forholdstal for Kornudbytte.
	Halm og Avner.	Korn.	Tdr. å 200 Pd.		Halm og Avner.	Korn.	Tdr. å 200 Pd.					Halm og Avner.	Korn.	Tdr. å 200 Pd.		
7	4796	2099	10·5	15	7508	2732	13·7	6107	2548	12·7	65	6012	2681	13·4	30·8	100
13	5008	2146	10·7	6	7521	2829	14·1	6455	2740	13·7	63	5769	2656	13·3	31·5	99·1
1	5220	2164	10·8	3	7267	2667	13·3	6561	2657	13·3	10	5839	2640	13·2	31·1	98·5
7	5005	2089	10·4	12	7442	2550	12·8	6257	2490	12·5	80	5889	2622	13·1	30·8	97·8
4	4874	2060	10·3	9	7436	2608	13·0	6148	2533	12·7	50	5735	2560	12·8	30·8	95·5
7	5241	2221	11·1	9	7658	2681	13·4	6383	2572	12·9	59	5836	2541	12·7	30·3	94·8
2	5441	2250	11·3	3	7358	2708	13·5	6278	2473	12·4	17	5602	2511	12·6	30·9	93·7
4	5056	1840	9·2	9	8058	2483	12·4	6532	2403	12·0	65	5961	2443	12·2	29·1	91·1
2	5357	1886	9·4	3	7717	2517	12·6	6502	2317	11·6	17	6123	2325	11·6	27·5	86·7
2	5370	2030	10·2	1	7725	2175	10·9	6383	2323	11·6	21	5678	2290	11·5	28·7	85·4
2	5512	2066	10·3	3	7508	2392	12·0	6445	2331	11·7	17	5650	2245	11·2	28·4	83·7
2	5030	1850	9·3	6	7408	2292	11·5	6168	2202	11·0	23	5545	2180	10·9	28·2	81·3
2	5250	1800	9·0	3	7200	2300	11·5	6192	2082	10·4	17	6026	2119	10·6	26·0	79·0
2	3920	1750	8·8	1	7200	1900	9·5	5632	2135	10·7	12	4893	2094	10·5	30·0	78·2
(57)	5077	2018	10·1	(83)	7500	2488	12·4	6289	2415	12·1	(516)	5754	2422	12·1	29·6	90·3

men det fremgaar dog klart af Resultaterne, at Forholdene i 1894 have været særlig ugunstige for Zeelænder-Rugen, og tildels ogsaa for Provsti-Rugen, som begge ere lidt tidligere end de øvrige alm. Sorter.

Som det vil erindres, var Rugen paa Grund af det milde Vejrlig usædvanlig fremmelig ved Slutningen af April 1894. Paa Markerne ved Tystofte begyndte de første Ax allerede at skyde frem af Hylsterbladene den 2. Maj, hvad der var 14 Dage tidligere end sædvanlig, men efter et Par varme Dage sank Temperaturen pludselig, i Dagene mellem 19. og 26., og

Tabel 33.

Middelafgrøder af 11 Rugsorter, avlede paa Sandjorder ved Askov og Vester-Hassing (Vendsyssel) i 1894.

Nr.	Sorter.	1. Askov Sandmark.				2. V. Hassing Sandmark.				1—2. Gjennemsnitlig.					
		Antal Forsøgs- stykker.	Afgørde pr. Td. Ld.			Antal Forsøgs- stykker.	Afgørde pr. Td. Ld.			Antal Forsøgs- stykker.	Afgørde pr. Td. Ld.			Korn. pCt.	Forholdstal for Kornudb.
			Halm og Avner. Pd.	Korn. Pd.	Tdr. å 200 Pd.		Halm og Avner. Pd.	Korn. Pd.	Tdr. å 200 Pd.		Halm og Avner. Pd.	Korn. Pd.	Tdr. å 200 Pd.		
1	Bretagne-Rug	9	2728	1134	5·7	12	4128	1792	9·0	21	3428	1463	7·3	29·9	100
2	Bestehorns-Rug	3	2683	1197	6·0	13	3792	1711	8·6	16	3238	1454	7·3	31·0	99·4
3	Campine-Rug	3	2840	1233	6·2	12	3741	1634	8·2	15	3291	1434	7·2	30·3	98·0
4	Provsti-Rug	6	2604	1124	5·6	14	3926	1720	8·6	20	3265	1422	7·1	30·3	97·2
5	Dansk Sand-Rug	1	1990	910	4·6	3	4015	1898	9·5	4	3003	1404	7·0	31·9	95·3
6	Zeelænder-Rug	6	2832	1208	6·0	23	3700	1572	7·9	29	3266	1390	7·0	29·9	95·0
7	Schlanstedter-Rug	6	2819	1028	5·1	13	4131	1702	8·5	19	3475	1365	6·8	28·2	93·3
8	Sagnitzer-Rug	1	3270	1150	5·8	2	3495	1555	7·8	3	3383	1353	6·8	28·6	92·5
9	Kalmar-Rug	1	3010	1070	5·4	2	3400	1475	7·4	3	3205	1273	6·4	28·4	87·0
10	Oberwarthaer-Rug	1	2830	890	4·5	1	3750	1550	7·8	2	3290	1220	6·1	27·1	83·4
11	Gøttinger-Rug	1	2960	960	4·8	1	3980	1470	7·4	2	3470	1215	6·1	25·9	83·0
1—11	Gjennemsnitlig	(38)	2779	1082	5·4	(96)	3824	1644	8·2	(134)	3301	1363	6·8	29·2	93·2

saa stærkt, at den om Natten kun var 1—3 Gr. C. over Frysepunktet, og paa flere Steder havdes endog temmelig stærk Nattefrost. Under normale Forhold vilde dette Temperaturfald vistnok være bleven uden videre Betydning, men da Rugen i Forvejen var saa stærkt fremdreven, at den var nærved at blomstre, er den næppe bleven upaavirket af disse ugunstige Vejrforhold; særlig gjælder dette om tidlige Sorter som Zeelænder-Rug, og heri maa man vistnok søge Aarsagen til, at denne Sort paa de fleste Marker har givet saa paafaldende smaa Afgrøder i 1894. At Avlen af de fleste Sorter — i hvert Fald i det sydvestlige Sjælland — var meget smaakornet, hidrørte vistnok for en Del fra, at Rugen blev lidt trykket af Tørke i Slutningen af Juni og den første Halvdel af Juli.

De i Tabel 32 opførte Rugsorter ere ordnede i Rækkefølge efter Størrelsen af de gjennemsnitlige Afgrøder for 2 Aar 1893—94.

Foruden de i Tabel 15 opførte 13 Sorter, er i Tabel 32 ogsaa medtaget Nordsl. Kæmpe-Rug, som dog ikke har været dyrket paa Lermarken ved Askov, hvorfor Afgrøden for denne Mark er beregnet, dog saaledes, at den bliver uden Indflydelse, naar Afgrøden af nævnte Sort sammenlignes med de øvrige. Som det vil ses, har Nordsl. Kæmpe-Rug i de 2 Aar gjennemsnitlig givet 18 Pd. Korn mere pr. Td. Land end Provsti-Rug.

Petkuser-Rug har i 1894. paa Marken ved Askov indtaget 1. og paa Marken ved Lyngby 3. Plads i Rækken af de 6 Sorter, hvorimod den har givet mindre Afgrøder end disse paa begge Marker ved Tystofte. Overalt har den dog kun været dyrket paa faa Forsøgsstykker.

Foruden de i Tabel 32 opførte, er der paa Markerne ved Tystofte, Lyngby og Vester Hassing dyrket 17 Rugsorter, til hvilke der ikke har været Plads paa Lermarken ved Askov. Af disse have Tysk Sand-Rug, Østgøtha-Rug, Tranekjærs-Rug og enkelte andre givet gode Afgrøder.

De i Tabel 33 opførte Afgrøder af 11 Rugsorter ere avlede ved Askov og Vester Hassing, førstnævnte Sted paa meget lette, sidstnævnte paa mere muldrige Sandjorder. Paa Forsøgsmarken ved V. Hassing (pr. Aalborg) er i 1894 prøvet 23 Rugsorter, de fleste dog kun paa et til to Forsøgsstykker; derfor er i Tabel 33 kun opført de 11 Sorter, som til samme Tid

Tabel 34.

Oversigtstabel.

Gjennemsnit af Middeltallene for de aarlige Afgrøder af de 6 almindelige Rugsorter, dyrkede paa Forsøgsmarkerne ved Tystofte, Askov og Lyngby, ialt paa 21 Skifter, og paa 656 Forsøgsstykker 1890—94.

Nr.	Sorter.	Tystofte 1890—94.				Askov 1890—94.				1890—94. Tystofte, Askov og Lyngby, gjennemsnitlig							
		Antal Forsøgsstr.	Afgørde pr. Td. Land.			Antal Forsøgsstr.	Afgørde pr. Td. Land.			Antal Forsøgsstr.	Afgørde pr. Td. Land.			pCt. Korn.	Kilogr. pr. Hektare.		Forholdstal for Kornudbytte.
			Halm og Avner. Pd.	Korn. Pd.	Tdr. å 200 Pd.		Halm og Avner. Pd.	Korn. Pd.	Tdr. å 200 Pd.		Halm og Avner. Pd.	Korn. Pd.	Tdr. å 200 Pd.		Halm og Avner.	Korn.	
1	Bretagne-Rug . . .	64	6163	3236	16·2	37	5593	2520	12·6	113	6083	2963	14·8	32·8	5514	2686	100
2	Zeelænder-Rug . .	70	5883	3234	16·2	23	5444	2490	12·45	109	5874	2949	14·7	33·4	5324	2673	99·5
3	Campine-Rug . . .	65	5928	3156	15·8	13	5561	2422	12·1	90	5946	2863	14·3	32·4	5389	2595	96·6
4	Provsti-Rug	77	5881	3040	15·2	29	5888	2408	12·0	127	5857	2814	14·1	32·5	5309	2551	95·0
5	Besteh. Kæmpe-R.	68	5947	3041	15·2	19	5545	2405	12·0	102	5974	2790	13·95	31·8	5372	2529	94·2
6	Schlanstedter-Rug	77	6020	3050	15·25	20	5599	2194	11·0	115	6051	2708	13·5	30·9	5485	2455	91·4
1—6	Gjennemsnitlig . .	(421)	5920	3226	15·6	(141)	5522	2407	12·0	(656)	5964	2848	14·2	32·3	5406	2581	96·1
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

bleve prøvede paa Sandmarken ved Askov. Af de øvrige skal nævnes Petkuser- og Østgøtha-Rug, som ogsaa har givet gode Afgrøder paa Marken ved V. Hassing.

Derimod har Zeelænder-Rugen givet paafaldende smaa Afgrøder paa denne Mark, hvor den endog ikke har kunnet maale sig med Schlanstedter-Rug, og da den har været dyrket paa ikke mindre end 23 Forsøgsstykker, og de øvrige 5 alm. Sorter paa mindst 12, kan før nævnte Fremtoning ikke skyldes tilfældige Aarsager, som uensartet Jordbund, ujævn Fordeling af Gødningen eller lign, men maa vistnok være en Følge af de før omtalte noget abnorme Vejrforhold i Foraaret 1894. Den Omstændighed, at Jorden ved V. Hassing endnu ikke er i rigtig god Kultur, kan maaske ogsaa have været medvirkende til, at Zeelænder-Rugen særlig paa denne Mark gav meget smaa, og Dansk Sand-Rug meget store Afgrøder.

Uden at tillægge dette ene Aars Forsøg større Betydning end de fortjene, maa jeg dog her gjøre opmærksom paa, at den Stamme af Dansk Sand-Rug, som gav de største Afgrøder paa Marken ved V. Hassing, og som i lange Tider har været dyrket som „gl. dansk Rug“ i et mindre Jordbrug paa Læsø, ogsaa har givet paafaldende store Afgrøder i 1894 paa Markerne ved Tystofte, hvor den endog, som det vil ses af Tabel 32, paa Mark 4 A har distanceret baade Petkuser-Rug og 6 andre Rugsorter — vistnok fordi den er sildig om Foraaret og tillige haardfør. — Antagelig vil der i Midt- og Vestjylland findes talrige Stammer af Sand-Rug, som med Hensyn til Ydeevne ere ikke lidet forskjellige. Den paa Sandmarken ved Askov dyrkede Stamme hører næppe til de bedste.

Hosstaaende Tabel 34 svarer til Tabel 11 i Beretningen, men omfatter et Aars Forsøg mere end denne. De i Tabellen i 10—15. Kolonne meddelte Resultater ere altsaa indvundne ved 6 Aars Forsøg med de 6 alm. Rugsorter, dyrkede paa 21 Skifter og paa 656 Forsøgsstykker, hvoraf 421 paa Markerne ved Tystofte, 141 paa Lermarken ved Askov og 94 paa Marken ved Lyngby, paa hvilken sidste Forsøgene kun ere udførte i 1893—94.

Da der ved Askov kun er udført Forsøg med Rugsorter i 5 Aar (1890—94) er der — til Sammenligning — kun medtaget de Gjennemsnitsafgrøder, som i samme Tidsrum ere avlede paa Markerne ved Tystofte. De i 10—15. Talkolonne

Tabel 35.

Oversigtstabel.

Gjennemsnit af Middeltallene for de aarlige Afgrøder af 6 Rugsorter, dyrkede paa Forsøgsmarkerne ved Tystofte 1887-94.

Nr.	Sorter.	Antal Forsøgs- stykker.	Saakornets Vægt.		Afgrøde pr. Td. Ld.			Korn pCt.	Avlens Vægt.		Kilogram pr. Hektare.		Forholdstal for Kornudbytte.
			Pund pr. Td.	Gram pr. 1000 Korn.	Halm og Avner. Pd.	Korn.			Pund pr. Td.	Gram pr. 1000 Korn.	Halm og Avner.	Korn.	
						Pd.	Tdr. à 200 Pd.						
1	Bretagne-Rug	91	208·8	28 19	6107	3355	16 8	35·5	202·2	25·47	5535	3041	100
2	Campine-Rug	93	206·6	30·48	6077	3275	16·4	35·0	201·1	27·11	5508	2968	98
3	Zeelænder-Rug	98	209·0	28·78	5890	3227	16·1	35·4	201·4	26·15	5339	2925	96
4	Provsti-Rug	105	209·8	28·53	5802	3154	15·8	35·2	201·6	25·08	5259	2359	94
5	Bestehorns Kæmpe-Rug	103	208·8	28·08	6126	3115	15·6	33·7	200·7	25·20	5553	2324	93
6	Schlanstedter-Rug	111	207·0	28·61	6154	3073	15·4	33·3	200·3	25·53	5578	2785	92
1-6	Gjennemsnitlig . . .	(601)	208·3	28·78	6026	3200	16·0	34·7	201·2	25·76	5462	2900	95

opførte Gjennemsnitstal indbefatter ogsaa, som tidligere antydet, de paa Markerne ved Lyngby i 1893—94 avlede Middelafrøder.

Som det fremgaar af Tabel 34 er der gjennemsnitlig af de 6 Sorter i 5 Aar og pr. Td. Ld. avlet 3.6 Tdr. Rug mere paa Marken ved Tystofte end paa Lermarken ved Askov. Den gjennemsnitlige Kornafgrøde paa samtlige Marker har kun været 2848 Pd. eller 14.2 Tdr. à 200 Pd. pr. Td. Ld.

Trods det, at Zeelænder-Rugen i 1894 har givet saa smaa Afrøder, indtager den dog ved de 5 Aars Forsøg 2. Plads i Rækken af de 6 alm. Sorter. Paa Marken ved Tystofte har den endog givet lige saa store Kornafgrøder som Bretagne-Rug og ca. 200 Pd. Korn mere end de 3 nederst anførte Sorter, som paa disse Marker, paa 10 Pd. nær, have givet lige store Kornafgrøder. For samtlige Marker er Forskjellen mellem Bretagne- og Zeelænder-Rug kun 14 Pd. Korn pr. Td. Ld. Mellem Bretagne- og Schlanstedter-Rug derimod 255 Pd. eller 10 Skpr., og imellem Bretagne- og Provsti-Rug 149 Pd. eller 6 Skpr. pr. Td. Ld.

Det maa erindres, at her er Tale om 5 Aars Forsøg, udførte ved 3 Stationer, og at hver Sort med Undtagelse af Campine-Rug, har været dyrket paa mindst 100 Forsøgsstykker, og det maa heller ikke overses, at den gjennemsnitlige Kornafgrøde af samtlige 6 Sorter ikke har været særlig stor, kun 14.1 Pd. pr. Td. Ld.

I Tabel 35 er givet en sammentrængt Oversigt over de Resultater, som ere indvundne ved 8 Aars Forsøg med de 6 alm. Sorter, dyrkede paa 15 Skifter (Marker, Indtægter) og paa 600 Forsøgsstykker i Markerne ved Tystofte. Tabellen svarer til Tabel 4 i foranstaaende Beretning, men omfatter 2 Aars Forsøg mere end denne. Rækkefølgen for de enkelte Sorter er den samme som i Tabel 4, men paa Grund af de mindre gunstige Aar 1893—94 er den gjennemsnitlige Afrøde for samtlige 6 Sorter formindsket fra 3365 til 3200 Pd. Korn eller fra 16.8 til 16.0 Tdr. Korn pr. Td. Ld., og Vægten pr. 1000 Korn fra 26.43 til 25.67 Gram. Forskjellen mellem den mest foldrige Sort: Bretagne-Rug og Schlanstedter-Rug (som gjennemgaaende har givet de mindste Kornafgrøder) er, ved Tilføjelsen af de sidste 2 Aars Resultater, reduceret fra 305 til 285 Pd. eller fra 12 til 11.4 Skpr. Korn pr. Td. Land. I Sammenlig-

ning med Provsti-Rug har Bretagne-Rugen givet et Merudbytte af 305 Pd. Halm og 201 Pd. Korn eller 1 Td. Korn pr. Td. Ld. Dette er vel ikke noget stort Merudbytte, men dog værd at tage med, da det kan faas uden forøgede Driftsudgifter.

Da Provsti- og Bestehorns Kæmpe-Rug i de sidste Aar enkelte Gange eller paa en enkelt Mark have indtaget en højere Plads i Rækken end den gennemsnitlige, og da man derved let kan faa det Indtryk, at det beror lidt paa Slumpe-lykke, om en Sort kommer højere op eller længere ned i Rækken, har jeg i neden anførte „Overblik“ paa en lidt anden Maade end tidligere søgt at anskueliggjøre, hvor ofte hver enkelt Sort har indtaget 1., 2., 3., 4., 5. og 6. Plads i Rækken paa de til Forsøgene benyttede 15 Skifter af Forsøgsmarken ved Tystofte.

Af denne Oversigt vil fremgaa, at Bretagne-Rugen paa 9 af de 15 Skifter har indtaget 1. Plads i Rækken, d. v. s. at den paa disse 9 Skifter har givet større Kornafgrøder end nogen anden af de øvrige 5 Sorter. Paa 1 Skifte har Bretagne-Rugen indtaget 2. Plads, paa 4 Skifter 3. Plads, og kun paa 1 Skifte (i 1893) har den været nede paa 4. Plads, aldrig lavere. Det vil deraf ses, at det ingenlunde er tilfældigt, at denne Sort har faaet 1. Plads i Rækken af de 6 Sorter.

Campine-Rugen, som gennemsnitlig har indtaget 2. Plads, har hævdet denne Plads paa 8 af de 15 Skifter; paa 2 Skifter har den indtaget 1. Plads, paa 2 tredie og paa 2 fjerde Plads og kun paa 1 Skifte har den været nede paa 5. Plads, aldrig lavere.

Zeelænder-Rugen, som i de sidste 5 Aar har kæmpet med Bretagne-Rugen om 1. Plads, har, som det vil ses, været underkastet større Svingninger. 1. Plads har den kun indtaget paa 3 Skifter, 2. Plads har den ligeledes indtaget paa 3 og 3. Plads paa 4 Skifter. Paa 2 har den indtaget 4. Plads, paa 2 andre (i 1894) har den maattet nøjes med 5. Plads og paa 1 (1887) har den været nederst i Rækken. At den var saa langt nede det første Aar, hvor den kun blev dyrket paa 2 Forsøgsstykker, skyldes vistnok tilfældige Aarsager, og at den i 1894 er kommen paa 5. Plads paa begge Marker, maa som tidligere omtalt vistnok tilskrives de særlig for denne Sort ugunstige Vejrforhold i Foraarstiden. De anførte Tal synes dog at antyde, at Zeelænder-Rugen lettere paavirkes af ugunstige Vejrforhold

Tabel 36.

Overblik

over de Svingninger, som hver enkelt af neden anførte 6 Rug-sorter har været underkastet med Hensyn til deres Plads i Rækken ved 8 Aars Forsøg paa 15 Skifter og 600 Forsøgsstykker i Marker ved Tystofte 1887—94.

	Pladser i Rækken.					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Bretagne-Rug	9	1	4	1	0	0
Campine-Rug	2	8	2	2	1	0
Zeelænder-Rug	3	3	4	2	2	1
Provsti-Rug	1	1	3	3	5	2
Bestehorns Kæmpe-Rug	0	1	1	4	3	6
Schlanstedter-Rug	0	1	1	3	4	6

end de før nævnte 2 Sorter. Naar den desuagtet ved de 5 Aars Forsøg i 1890—94 har hævdet 2 Plads i Rækken og tilmed givet lige saa store Kornafgrøder som Bretagne-Rug, hidrører dette fra, at den i de Aar, den er lykkedes godt, har givet meget store Kornafgrøder.

Vende vi os dernæst til de øvrige Sorter, ville vi finde, at Provsti-Rug kun paa 1 Skifte har indtaget 1. Plads, og paa 1 anden Plads. 3. og 4. Plads har den indtaget henholdsvis paa 3 og 3 Skifter, 5. Plads paa 5 Skifter og paa 2 har den været nederst i Rækken. Det synes saaledes heller ikke at være tilfældigt, at denne Sort gennemsnitlig har faaet 4. Plads i Rækken; thi den har kun været højere oppe paa 5, medens den har været længere nede paa 7 Skifter.

Af de 2 nederst anførte, forædlede Sorter: Bestehorns- og Schlanstedter-Rug, har ingen kunnet hæve sig til 1. Plads i Rækken, hvorimod begge (hver paa sit Skifte) 1 Gang har indtaget 2. Plads og 1 Gang 3. Plads i Rækken. Forøvrigt have de vekselsvis indtaget nederste Plads i Rækken, hver Sort paa 6 Skifter, og paa de øvrige 7 Skifter have de indtaget 4. eller 5. Plads.

Naar det erindres, at her kun er Tale om gode Rugsorter, som ikke ere meget forskellige med Hensyn til Ydeevne, idet Forskjellen mellem Kornafgrøderne af den øverst og nederst anførte Sort ved 8 Aars Forsøg gjennemsnitlig kun har været 282 Pd. Korn, og mellem Sorterne indbyrdes fra 39 til 80 Pd. Korn pr. Td. Land, saa kan det ikke undre os, at deres Plads i Rækken paa de enkelte Skifter har været underkastet Svingninger, og det saa meget mindre, som Sorterne ikke paavirkes i samme Grad af Vejrforholdene.

Det fremgaar dog klart af Oversigten, at det af de øverst anførte Sorter avlede Merudbytte ikke skyldes tilfældige Faktorer. Forsøgene vise tydeligt nok, at Provsti-Rugen og de 2 af denne fremgaaede, forædlede Sorter: Bestehorns- og Schlanstedter-Rug, ikke under de her omhandlede Forhold har kunnet maale sig med de øverst anførte Sorter. Antagelig vil det samme blive Tilfældet i andre Jordbrug, hvor Sorterne kunne dyrkes under lignende Forhold.

At Bretagne- og Campine-Rug have vist sig mere stabile end de øvrige Sorter, hidrører vistnok fra, at næsten samtlige Prøver af Bretagne-Rug ere modtagne fra samme Sted, nemlig Brattingsborg paa Samsø, og det langt overvejende Antal Prøver af Campine-Rug fra Hofmangave, hvorimod de hjemmeavlede Prøver af Provsti-, Bestehorns- og Schlanstedter-Rug (som ere dyrkede ved Siden af originale Prøver af de samme Sorter) skrive sig fra et større Antal danske Gaarde.

Antagelig dyrkes der ogsaa et større Antal Stammer af Bretagne- og Campine-Rug her i Landet, men om disse Stammers Ydeevne, i Sammenligning med de benyttede, kunne Forsøgene ikke give Oplysning.

At der gives flere, ikke lidet forskellige, Stammer af Zee-lænder-Rug, og at den paa Brattingsborg dyrkede Bretagne-Rug hidtil er holdt fri for Krydsbefrugtning, er allerede tidligere omtalt.

RETTELSER.

- S. 43, Lin. 4 f. o. senere læs: mere.
 - — - 3 f. n. men læs: der.
 - 71, - 17 f. n. næsten læs: moden.
 - 76, - 7 f. n. disse læs: visse.
 - 93, - 15 f. n. 7 Skpr. Ld. læs: 7 Skpr. pr. Td. Ld.